

The background image shows a wide lake with a town built on a hillside across it. The town features several buildings, including a prominent church with a tall steeple. In the foreground, there's a rocky shoreline with tall, green and yellow grass growing on it.

SOLLENTUNA SOCIOTOPKARTA

SAMMANFATTNING

Spacescape tog under 2014, tillsammans med Sollentuna kommun, fram en sociotopkarta. Med sociotopkartan som underlag analyserades Sollentunabornas närhet och tillgång till grönområden och dess olika värden. I juni 2020 antog kommunfullmäktige i Sollentunas en plan för urban grönstruktur, där sociotopkartan är ett av underlagen. Eftersom det har byggts på ett flertal platser i kommunen sedan sociotopkartan togs fram önskar Sollentuna kommun en uppdatering av sociotopkartan samt nya analyser av Sollentunabornas närhet och tillgång till grönområden.

Inom ramen för detta uppdrag har sociotopytor kontrollerats och reviderats utifrån aktuellt flygfoto (2020). En översyn av sociotopvärdarna har även gjorts i samband med att ytorna har reviderats.

Mängden sociotopyta har minskat i samtliga kommundelar sedan den ursprungliga karteringen gjordes 2014. Störst minskning har skett i Edsberg, Järvafältet och Tureberg. Totalt har mängden sociotopyta minskat med totalt 47 hektar i Sollentuna kommun sedan 2014. Detta beror på ett flertal stora vägprojekt samt nya bostadsområden. Det är i huvudsak sociotopytor med få sociala värden som har bebyggts.

ANDEL GRÖNYTA

57 procent av landytan i kommunen utgörs av offentlig grönryta. Tillgången till grönområden är dock ojämnn

i kommunen. Störst är tillgången i Vaxmora, Edsberg och Viby. I Tureberg är tillgången minst. Även i delar av Norrviken, Häggvik, Helenelund och Rotebro utgör andelen offentlig grönryta mindre än 10 procent av landytan. 68 procent av alla adresspunkter i Sollentuna kommun ligger i områden där andelen offentlig grönryta uppgår till minst 10 procent av landytan.

GRÖNYTA PER PERSON

Rymligheten är hög i kommunen i stort. Stora delar av Tureberg har dock en rymlighet som understiger 10 kvadratmeter grönryta per boende. 89 procent av alla adresspunkter i Sollentuna kommun ligger i områden med minst 10 kvadratmeter offentlig grönryta per boende.

NÄRHET TILL GRÖNOMRÅDE

Majoriteten av Sollentunaborna når ett grönområde (ingen minsta storlek) inom 300 meter. Det genomsnittliga avståndet är 140 meter. 93 procent av alla adresspunkter i Sollentuna kommun når ett grönområde inom 300 meters gångavstånd.

NÄRHET TILL GRÖNOMRÅDE > 0,5 HA

Majoriteten av Sollentunaborna når ett grönområde större än 0,5 hektar inom 300 meter. Det genomsnittliga avståndet är 170 meter. I Tureberg och Helenelund finns det dock områden som saknar

grönområden större än 0,5 hektar. I dessa områden är avstånden längre än 300 meter. 86 procent av alla adresspunkter i Sollentuna kommun når ett grönområde större än 0,5 hektar inom 300 meters gångavstånd.

NÄRHET TILL GRÖNOMRÅDE > 50 HA

Många Sollentunabor når ett grönområde större än 50 hektar inom 1 kilometer. Det genomsnittliga avståndet är 945 meter. I Tureberg och Häggvik finns det dock områden som saknar grönområden större än 50 hektar. I dessa områden är avstånden längre än 1 kilometer. 59 procent av alla adresspunkter i Sollentuna kommun når ett grönområde större än 50 hektar inom 1 kilometers gångavstånd.

NÄRHET TILL NATURRESERVAT

Många Sollentunabor har nära till något av naturreservaten som omger kommunen. Det genomsnittliga avståndet är 1510 meter. Avstånden är längst i Tureberg och Rotebro där det överstiger 2 kilometer. 72 procent av alla adresspunkter i Sollentuna kommun når ett naturreservat inom 2 kilometers gångavstånd.

INNEHÅLL

Inledning	4
Skiltnad 2014-2020	8
Mångfald av sociala värden	10
TILLGÅNG OCH NÄRHET TILL GRÖNOMRÅDEN	12
Andel grönyta	13
Grönyta per person	16
Närbild till grönområde	18
Närbild till grönområde > 0,5 ha	20
Närbild till grönområde > 50 ha	22
Närbild till naturreservat	24
KARTREGISTER	26
Sociotopytor och värden	27
Underlag	51

MEDVERKANDE
SOLLENTUNA KOMMUN
Paola Ponzio
www.sollentuna.se

SPACESCAPE
Ida Wezelius (projektansvarig)
Klara Bäckström
www.spacescape.se

INLEDNING

BAKGRUND

Spacescape tog under 2014, tillsammans med Sollentuna kommun, fram en sociotopkarta. Med sociotopkartan som underlag analyserades Sollentunabornas närhet och tillgång till grönområden och dess olika värden. I juni 2020 antog kommunfullmäktige i Sollentunas en plan för urban grönstruktur, där sociotopkartan är ett av underlagen. Eftersom det har byggts på ett flertal platser i kommunen sedan sociotopkartan togs fram önskar Sollentuna kommun en uppdatering av sociotopkartan samt nya analyser av Sollentunabornas närhet och tillgång till grönområden.

METOD

Genom att använda sociotopkarteringsmetodiken, utvecklad av Stockholms stad, har friytor i Sollentuna kartlagts och klassificerats. Sociotopkartan som metod finns bland annat beskriven i Sociotophandboken (SBK 2003:2) samt i den vetenskapligt publicerade artikeln *Sociotope mapping: Exploring public open space and it's multiple use values in urban and landscape planning practice* (Nordisk Arkitekturforskning, Ståhle, 2006).

Centralt i sociotopkarteringsmetodiken är att inhämta kunskaper från både brukare och experter. Med brukarvärderingen tillförs en lokal förankring och ökad kunskap om platsernas användning.

I sociotopkartan summeras resultaten från brukarvärderingen och expertvärderingen i en digital kartläggning där brukarvärderingen och expertvärderingen kompletterar varandra. Här kan expertvärderingen ses som en kvalitetssäkring i bedömningen av rimligheten i brukarnas värdering av olika platser.

Inom ramen för detta uppdrag har sociotopytor kontrollerats och reviderats utifrån aktuellt flygfoto (2020). En översyn av sociotopvärderna har även gjorts i samband med att ytorna har reviderats.

SOCIOTOPYTORNA HAR KONTROLLERATS OCH REVIDERATS UTIFRÅN AKTUELLT FLYGFOTO (2020).

DE SOCIALA VÄRDENA

Med hjälp av 21 sociala värden, hämtade från tidigare sociotopkarteringar, har mångfalden av sociala värden i de offentligt tillgängliga friytorna kartlagts.

SOCIALT VÄRDE	FÖRKORTNING
Backåkning	BA
Bad	BA
Blomprakt	BL
Boilsport	BO
Djurhållning	DJ
Evenemang	EV
Grön oas	GR
Kulturmiljö	KU
Lekplatslek	LE
Motionssport	MP
Motionspår	MS
Mötesplats	MÖ
Naturlek	NL
Naturpärla	NP
Odling	OD
Picknick	PI
Rofylldhet	RO
Solbad	SO
Sällskapslek	SÄ
Utsikt	UT
Vattenkontakt	VA

AVGRÄNSNING

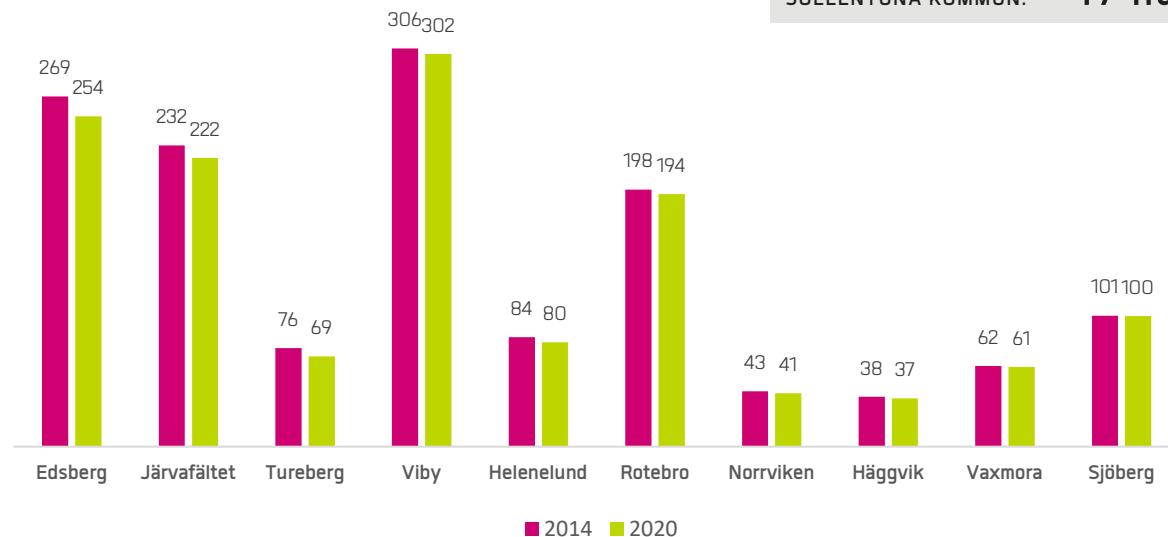
Statistik redovisas för kommun och kommundelar. Diagrammen som redovisar tillgång och närhet till grönområden inkluderar endast adresspunkter i områden med samlad bostadsbebyggelse (från GSD-Terrängkartan). Då kommundelen Järvafältet saknar samlad bostadsbebyggelse och har få invånare har den inte tagits med i dessa diagram. Resultat för boende i kommundelen Järvafältet visas inte heller i analyskartorna.

SKILLNAD 2014-2020

Mängden sociotopyta har minskat i samtliga kommundelar sedan den ursprungliga karteringen gjordes 2014. Störst minskning har skett i Edsberg, Järvafältet och Tureberg. Totalt har mängden sociotopyta minskat med totalt 47 hektar i Sollentuna kommun sedan 2014. Detta beror på ett flertal stora vägprojekt samt nya bostadsområden. Det är i huvudsak sociotopytor med få sociala värden som har bebyggts.

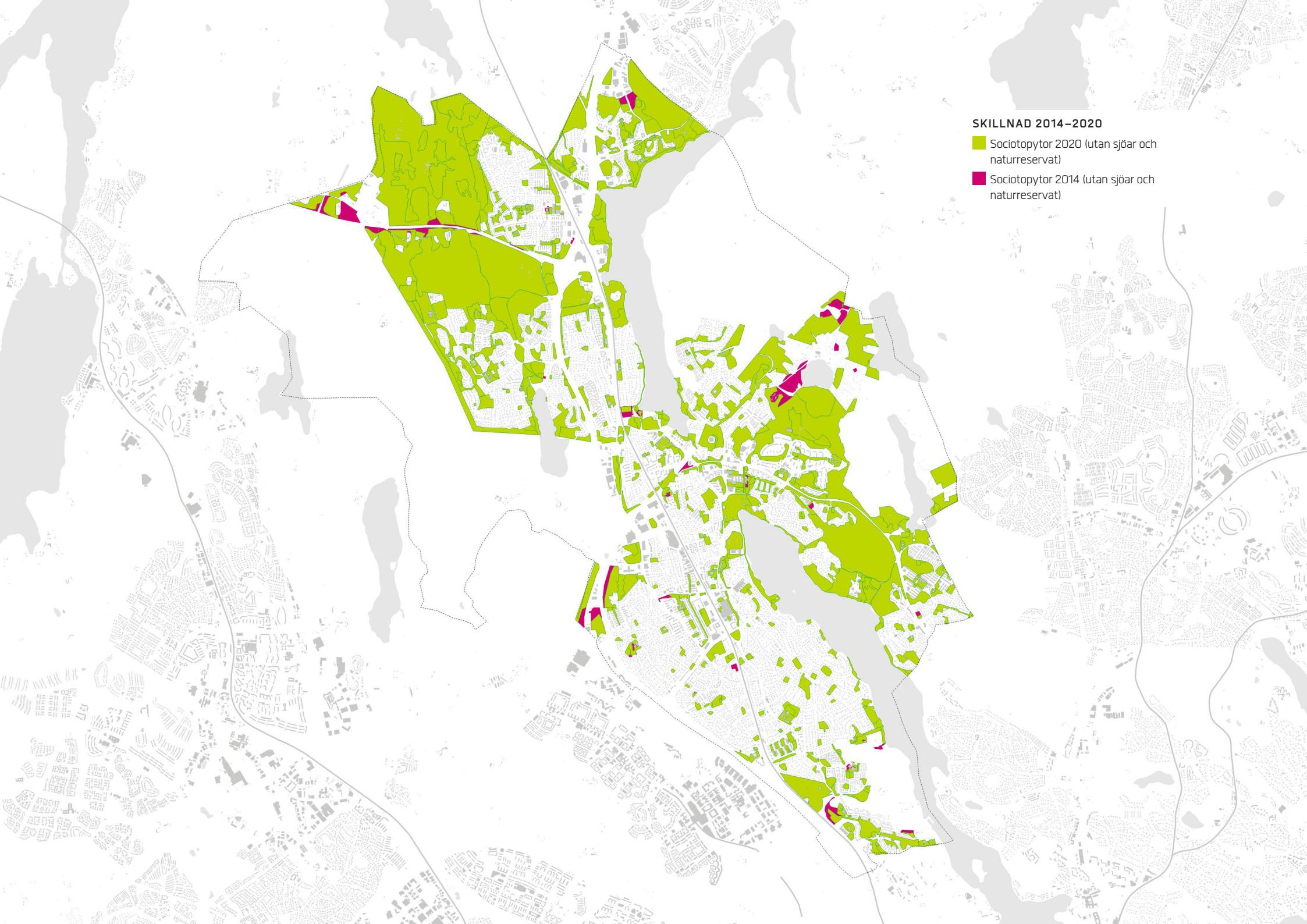
SOLLENTUNA KOMMUN: - 47 ha

HEKTAR SOCIOTOPYTA 2014 OCH 2020. SJÖAR OCH NATURRESERVAT INGÅR INTE I STATISTIKEN.

SKILLNAD 2014–2020

- Sociotopytor 2020 (utan sjöar och naturreservat)
- Sociotopytor 2014 (utan sjöar och naturreservat)

MÅNGFALD AV SOCIALA VÄRDEN

Genom att kartlägga hur många sociala värden en plats har kan potentialen för en ökad användning urskiljas. Platser med en mångfald av möjliga aktiviteter har förutsättningar att bli viktiga mötesplatser mellan människor med olika bakgrund, ålder och intressen.

Tabellen till höger listar platser i Sollentuna med nio sociala värden eller fler. Observera att naturreservaten ej ingått i kartläggningen av sociotopvärden. Naturreservatens upplevelsevärden beskrivs i reservatsbeslutene.

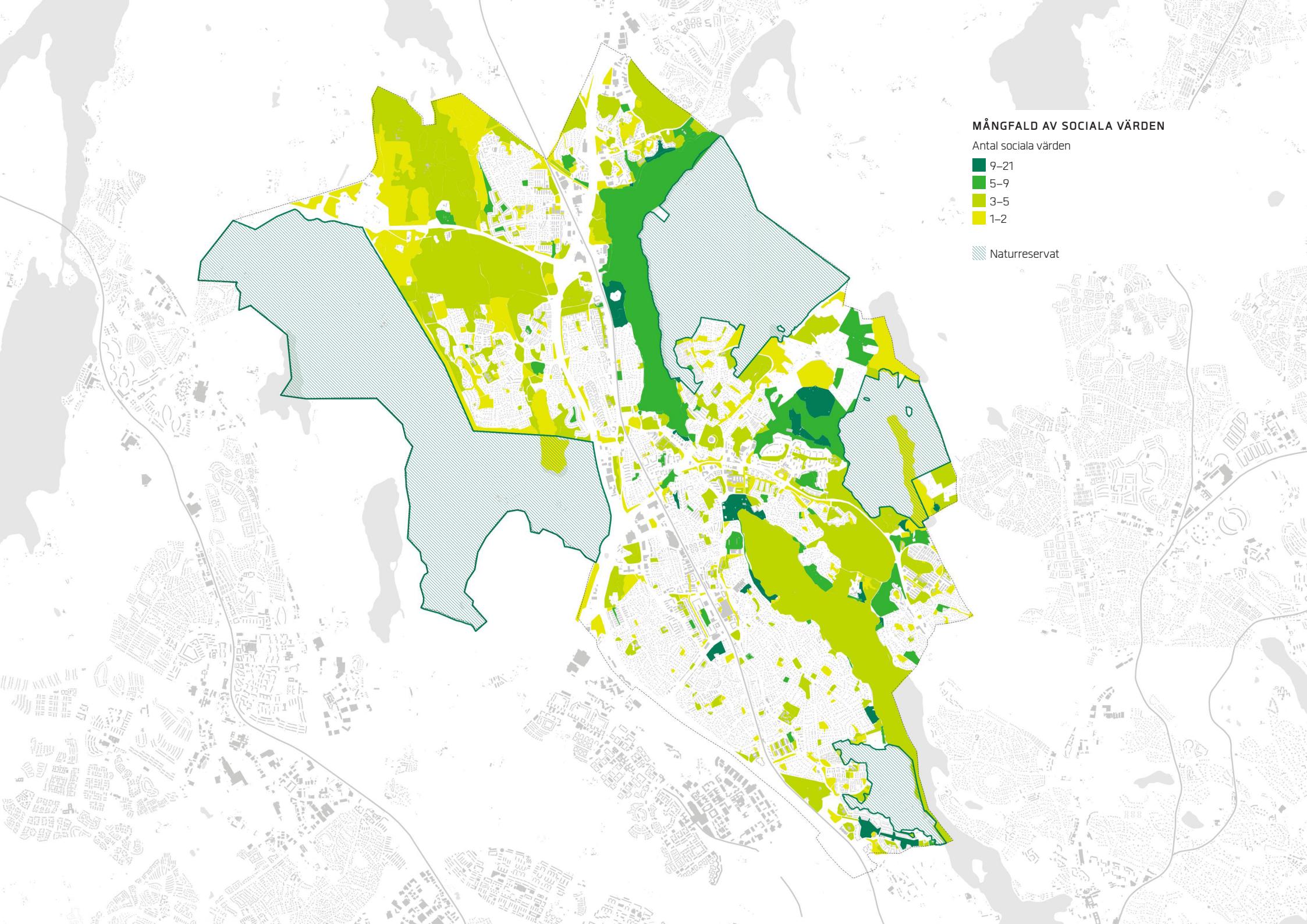
PLATS	ANTAL SOCIOTOPVÄRDEN	SOCIOTOPVÄRDEN
Torparängen	12	BA, EV, GR, MS, MÖ, NL, PI, RO, SO, SÄ, UT, VA
Edsbergsparken	12	BL, EV, GR, KU, MS, MÖ, NL, PI, SO, SÄ, UT, VA
Edsbergs sportfält	12	BÅ, BO, EV, GR, MP, MS, MÖ, NL, PI, RO, SO, SÄ
Fågelsångsparken	12	BÅ, BL, GR, KU, LE, MS, MÖ, NL, PI, RO, SO, SÄ
Fridshyddans strand	11	BÅ, BA, BO, GR, MS, NL, PI, SO, SÄ, UT, VA
Skinnaråsens strandpark	11	BO, EV, GR, KU, LE, MÖ, NL, PI, SO, SÄ, UT
Mjölkäällarberget	11	BL, GR, KU, LE, MP, MS, MÖ, NL, PI, UT, VA
Sjöbergs badplats	11	BA, BO, GR, MP, MÖ, NL, PI, SO, SÄ, UT, VA
Rösjöbadet Täby	11	BÅ, BA, GR, MS, MÖ, NL, PI, RO, SO, UT, VA
Rådandalen	11	BÅ, BO, GR, LE, MS, MÖ, NL, PI, SO, SÄ, UT
Bergendals park	10	BA, GR, KU, MS, NL, PI, SO, SÄ, UT, VA
Silverdalsparken	10	BO, GR, LE, MS, MÖ, NL, PI, SO, SÄ, UT
Rösjöbadet	10	BA, GR, LE, MÖ, NL, PI, SO, SÄ, UT, VA
Solängens badstrand	10	BA, GR, MS, MÖ, NL, PI, RO, SO, UT, VA
Turebergs strandpark	10	BA, GR, MP, MS, MÖ, PI, SO, SÄ, UT, VA
Sportvägens strandpark	10	BA, BO, GR, MS, MÖ, PI, SO, SÄ, UT, VA
Sollentunaholm	9	GR, KU, MS, NL, NP, PI, RO, UT, VA
Trollholmens bad	9	BA, GR, MP, MÖ, PI, SO, SÄ, UT, VA
Skinnaråsens strandpromenad	9	BA, GR, MS, MÖ, NL, PI, SO, UT, VA
Skälbyparken	9	GR, KU, LE, MS, MÖ, NL, PI, SO, SÄ
Väsjöbacken	9	BÅ, BA, GR, MS, MÖ, NL, PI, UT, VA
Nytorpsparken	9	GR, KU, MS, MÖ, NL, PI, RO, UT, VA

MÅNGFALD AV SOCIALA VÄRDEN

Antal sociala värden

- 9–21
- 5–9
- 3–5
- 1–2

Naturreservat

TILLGÅNG OCH NÄRHET TILL
GRÖNOMRÅDEN

ANDEL GRÖNYTA

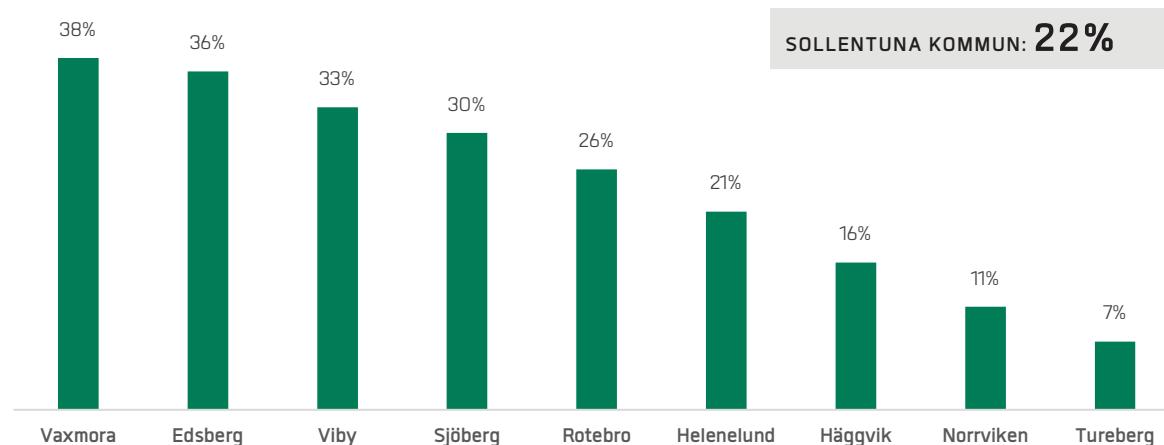
Mått: Andel offentlig grönyta av landytan inom 300 meters radie

Offentlig grönyta: Sociotopytor med värdet grön oas samt naturreservat i Sollentuna kommun

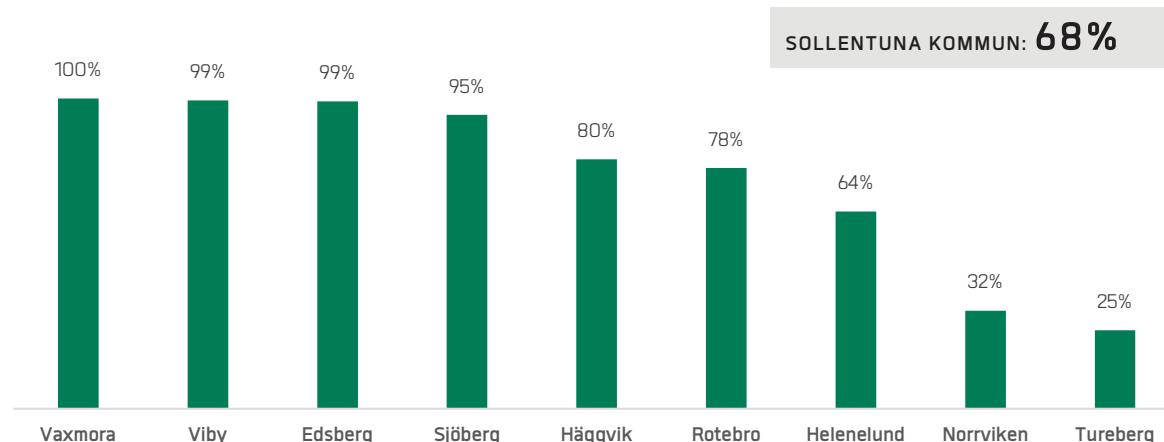
Gröna platser i staden ger möjlighet till rekreation, rofylldhet och närhet till vardagliga naturupplevelser. Forskning visar att närhet till gröna stadsrum också främjar hälsa och välbefinnande (Grahn & Stigsdotter, *Landscape planning and stress*, Urban Forestry & Urban Greening, 2003).

FN:s organ för boende och stadsbyggnadsfrågor, UN Habitat rekommenderar minst 15 procent offentlig friyta för att tillgodose behovet av torg, parker och naturområden (UN Habitat, *Urban Planning for City Leaders*, 2014). Två tredjedelar av de offentliga friytorna bör vara gröna, vilket innebär att minst 10 procent av landytan bör utgöras av offentlig grönyta (Spacescape, *Mäta stad*, 2016).

57 procent av landytan i kommunen utgörs av offentlig grönyta. Tillgången till grönområden är dock ojämn i kommunen. Störst är tillgången i Vaxmora, Edsberg och Viby. I Tureberg är tillgången minst. Även i delar av Norrviken, Häggvik, Helenelund och Rotebro utgör andelen offentlig grönyta mindre än 10 procent av landytan. 68 procent av alla adresspunkter i Sollentuna kommun ligger i områden där andelen offentlig grönyta uppgår till minst 10 procent av landytan.

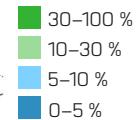
GENOMSNITTLIG ANDEL OFFENTLIG GRÖNYTA AV LANDYTAN INOM 300 METERS RADIE FRÅN ADRESSPUNKTER.

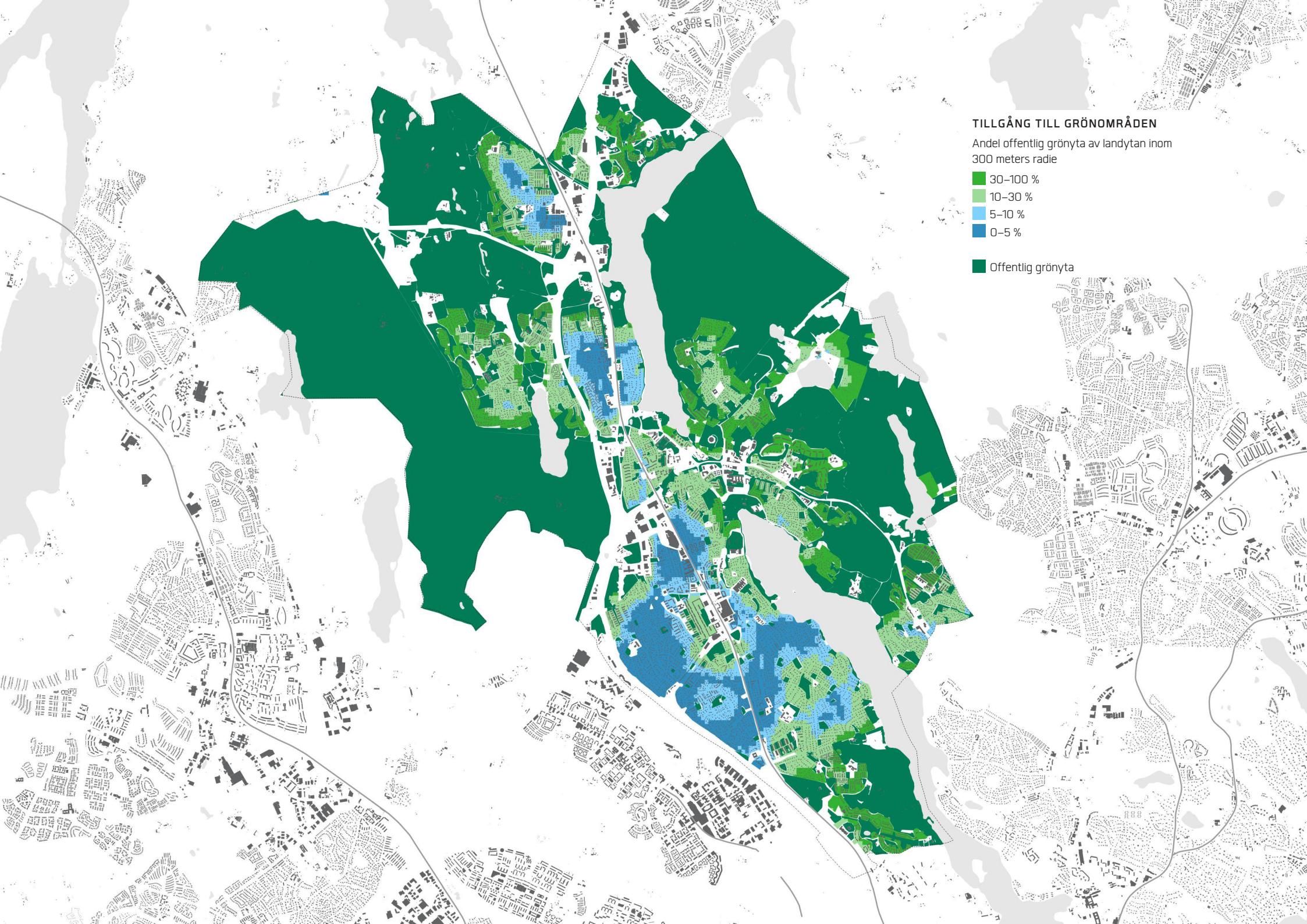
ANDEL AV ADRESSPUNKTERNA SOM HAR MINST 10 PROCENT GRÖNYTA AV LANDYTAN INOM 300 METERS RADIE.

TILLGÅNG TILL GRÖNOMRÅDEN

Andel offentlig grönuta av landytan inom
300 meters radie

Offentlig grönuta

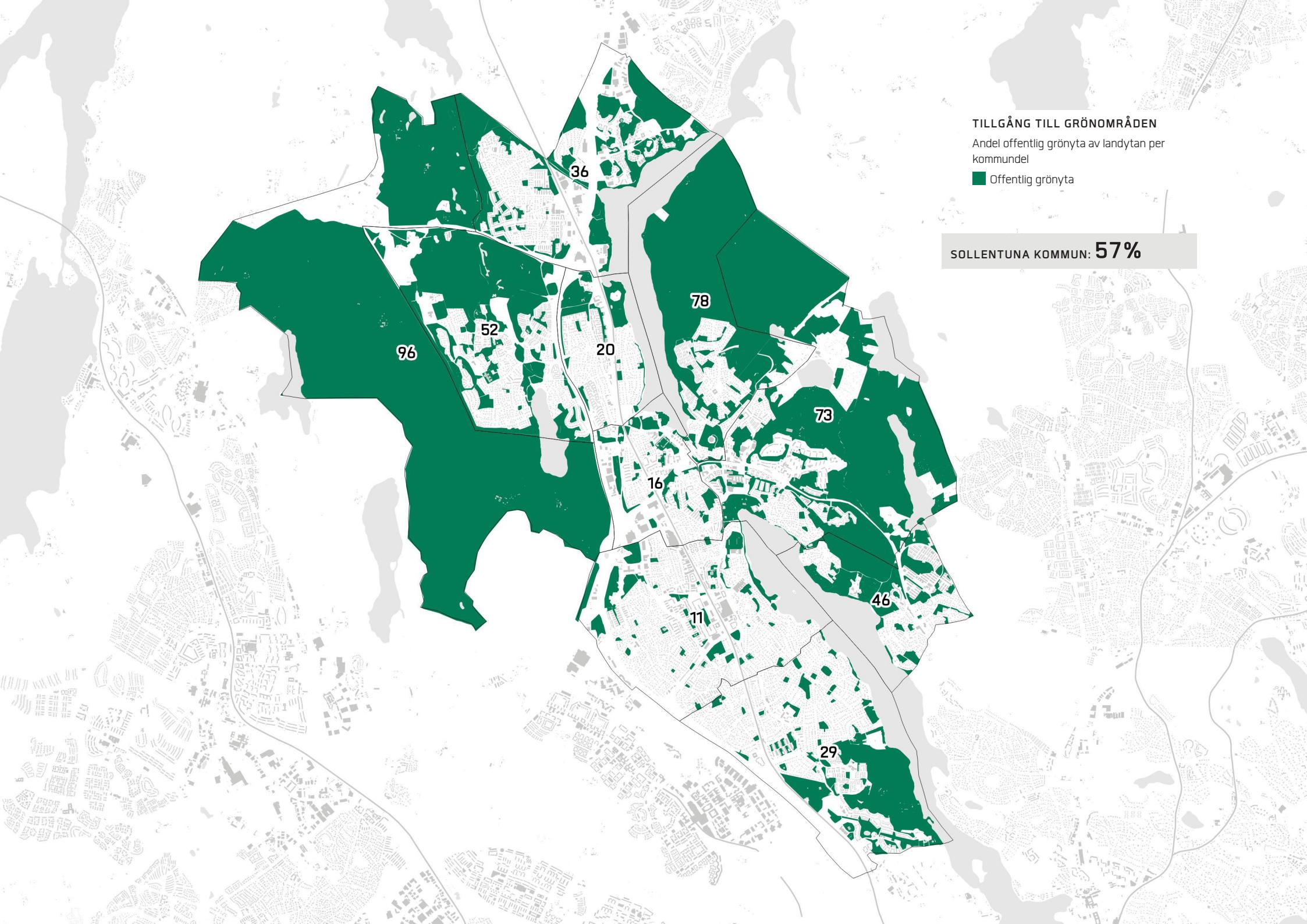

TILLGÅNG TILL GRÖNOMRÅDEN

Andel offentlig grönyta av landytan per
kommundel

■ Offentlig grönyta

SÖLLENTUNA KOMMUN: 57%

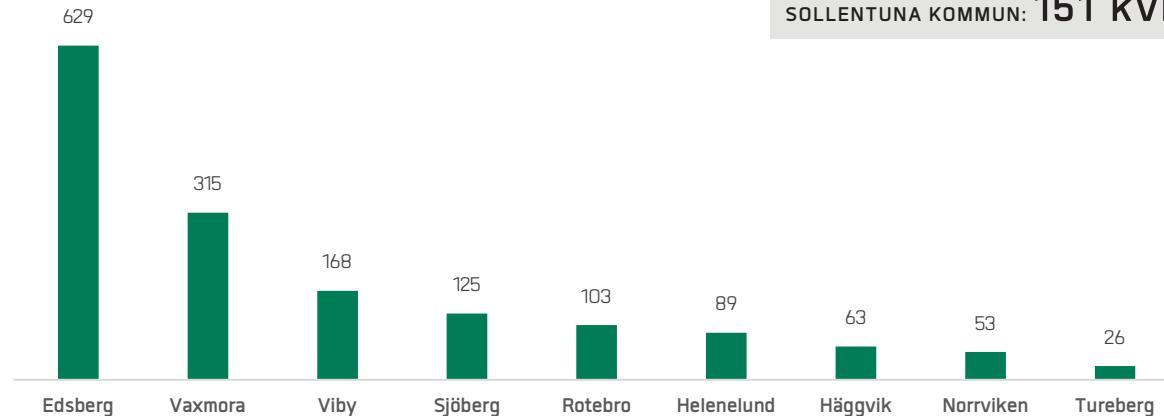
GRÖNYTA PER PERSON

Mått: Offentlig grönyta per boende inom 300 meters radie

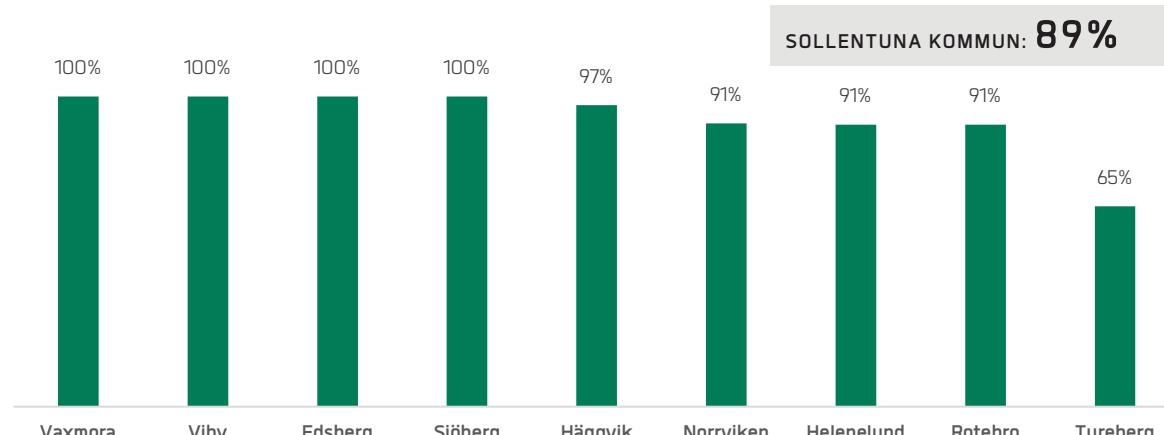
Offentlig grönyta: Sociotopytor med värdet grön oas samt naturreservat i Sollentuna kommun

Befolkningsstätheten påverkar de offentliga grönytorna. En högre befolkningsstäthet innebär ett högre besökstryck, eventuell trängsel och därmed mer slitage på de offentliga grönytorna. Det behövs ett mått som säkerställer en tillräcklig mängd offentliga grönytor i förhållande till befolkningsmängden. Detta mått kallas rymlighet och mäts som kvadratmeter offentlig grönyta per boende. The World Health Organization (WHO) rekommenderar minst 9 kvadratmeter offentlig grönyta per boende (European Commission, Joint Research Centre, *Measuring the Accessibility of Urban Green Areas. A comparison of the Green ESM with other datasets in four European cities*, 2016).

Rymligheten är hög i kommunen i stort. Stora delar av Tureberg har dock en rymlighet som understiger 10 kvadratmeter grönyta per boende. 89 procent av alla adresspunkter i Sollentuna kommun ligger i områden med minst 10 kvadratmeter offentlig grönyta per boende.

GENOMSNITTLIG MÄNGD OFFENTLIG GRÖNYTA PER BOENDE INOM 300 METERS RADIE FRÅN ADRESSPUNKTER.

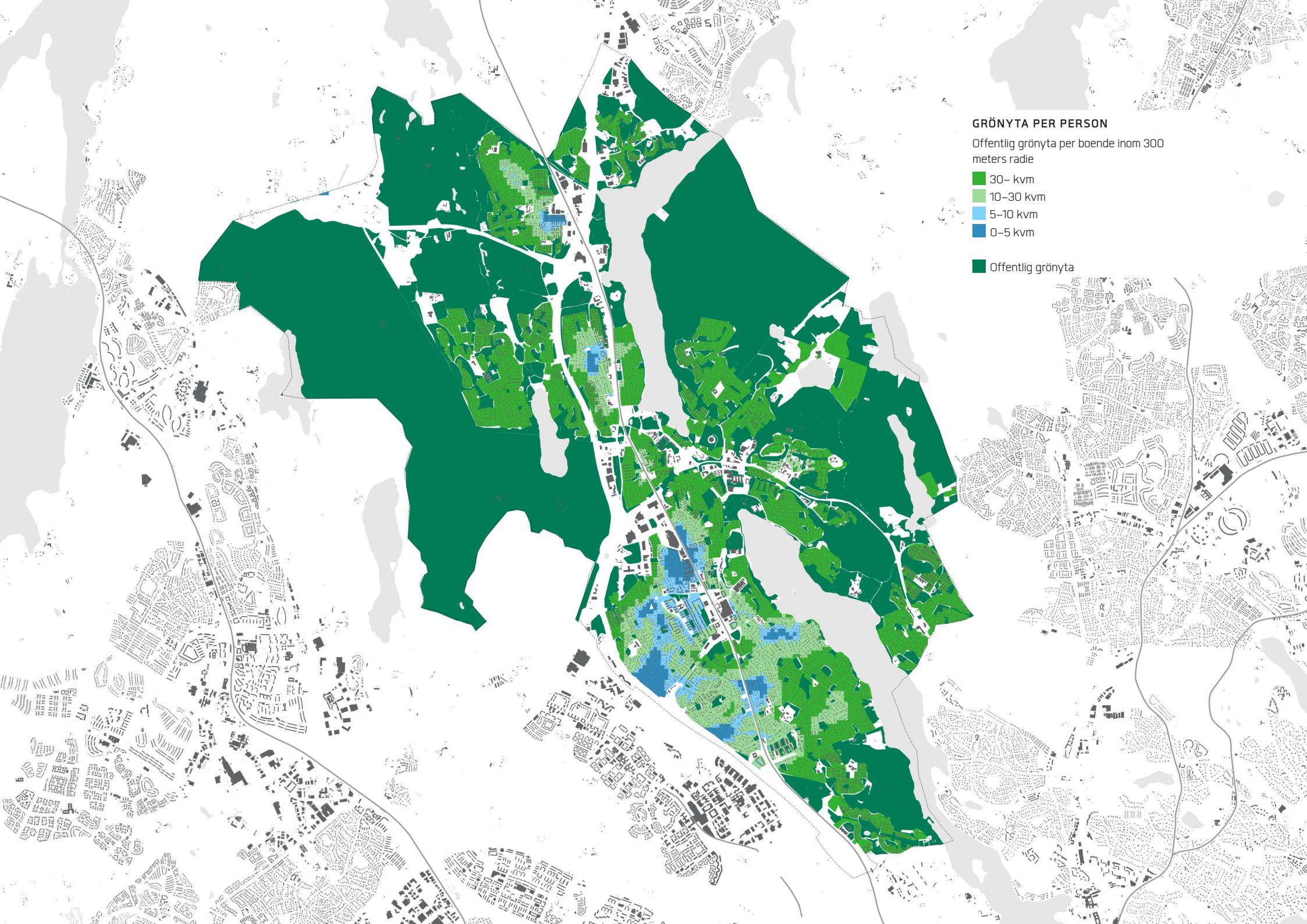
ANDEL AV ADRESSPUNKTERNA SOM HAR MINST 10 KVM OFFENTLIG GRÖNYTA PER BOENDE INOM 300 METERS RADIE.

GRÖNYTA PER PERSON

Offentlig grönyta per boende inom 300 meters radie

- 30– kvm
- 10–30 kvm
- 5–10 kvm
- 0–5 kvm

Offentlig grönyta

NÄRHET TILL GRÖNOMRÅDE

Mått: Gångavstånd till offentlig grönyta

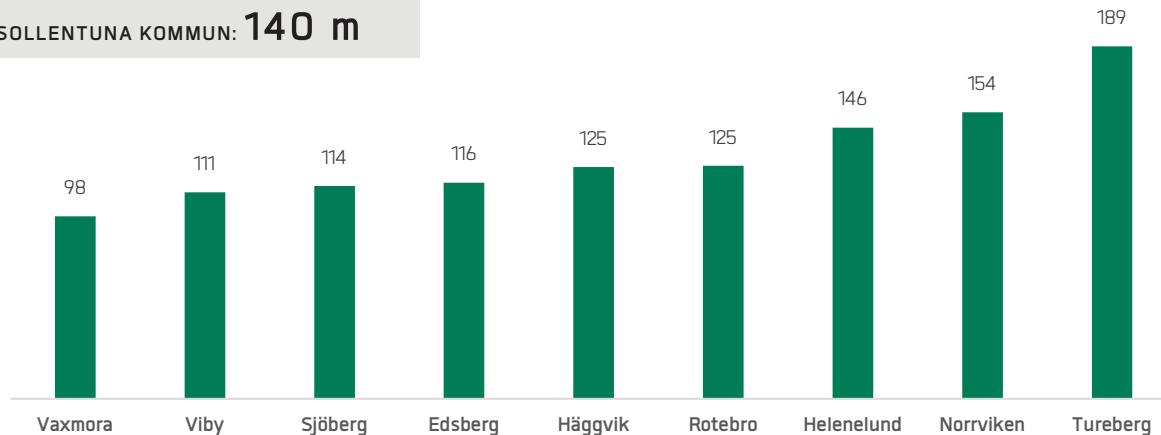
Offentlig grönyta: Sociotopytor med värdet grön oas samt naturreservat i Sollentuna kommun

Forskning visar att man till vardags inte gärna går längre än 200–300 meter för att ta sig till ett grönområde (Grahn & Stigsdotter, *Landscape planning and stress, Urban Forestry & Urban Greening*, 2003). Boverket och många städer i Sverige har därför antagit avståndet 300 meter som allmän riktlinje (Boverket, *Bostadsnära natur – inspiration & vägledning*, 2007). Detta ska, enligt antagen grönstrukturplan 2020, eftersträvas i utvecklingen av Sollentuna så att invånarna har god tillgång till grönområden oavsett var i kommunen de bor.

Majoriteten av Sollentunaborna når ett grönområde (ingen minsta storlek) inom 300 meter. Det genomsnittliga avståndet är 140 meter. 93 procent av alla adresspunkter i Sollentuna kommun når ett grönområde inom 300 meters gångavstånd.

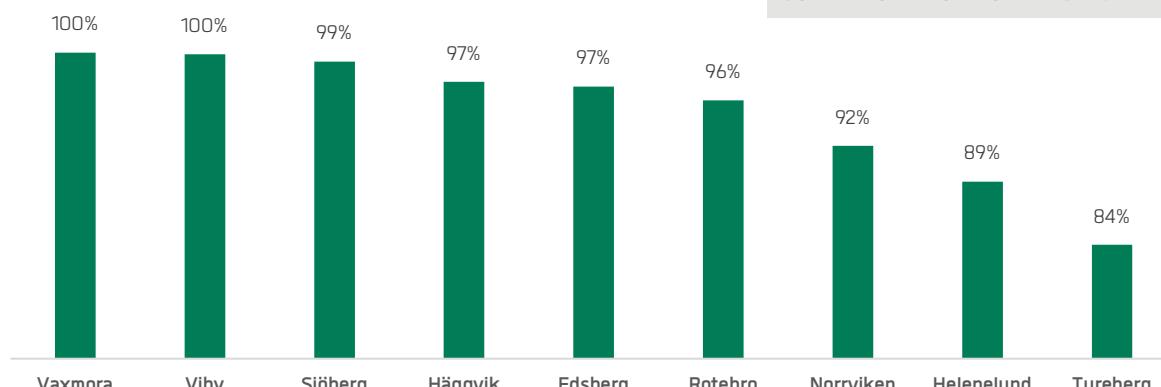
Endast grönområden i Sollentuna kommun ingår, vilket medför att de faktiska gångavstånden kan vara kortare i områden nära kommungränsen.

SOLLENTUNA KOMMUN: 140 m

GENOMSNITTLIGT GÅNGAVSTÅND TILL OFFENTLIG GRÖNYTA FRÅN ADRESSPUNKTER.

SOLLENTUNA KOMMUN: 93 %

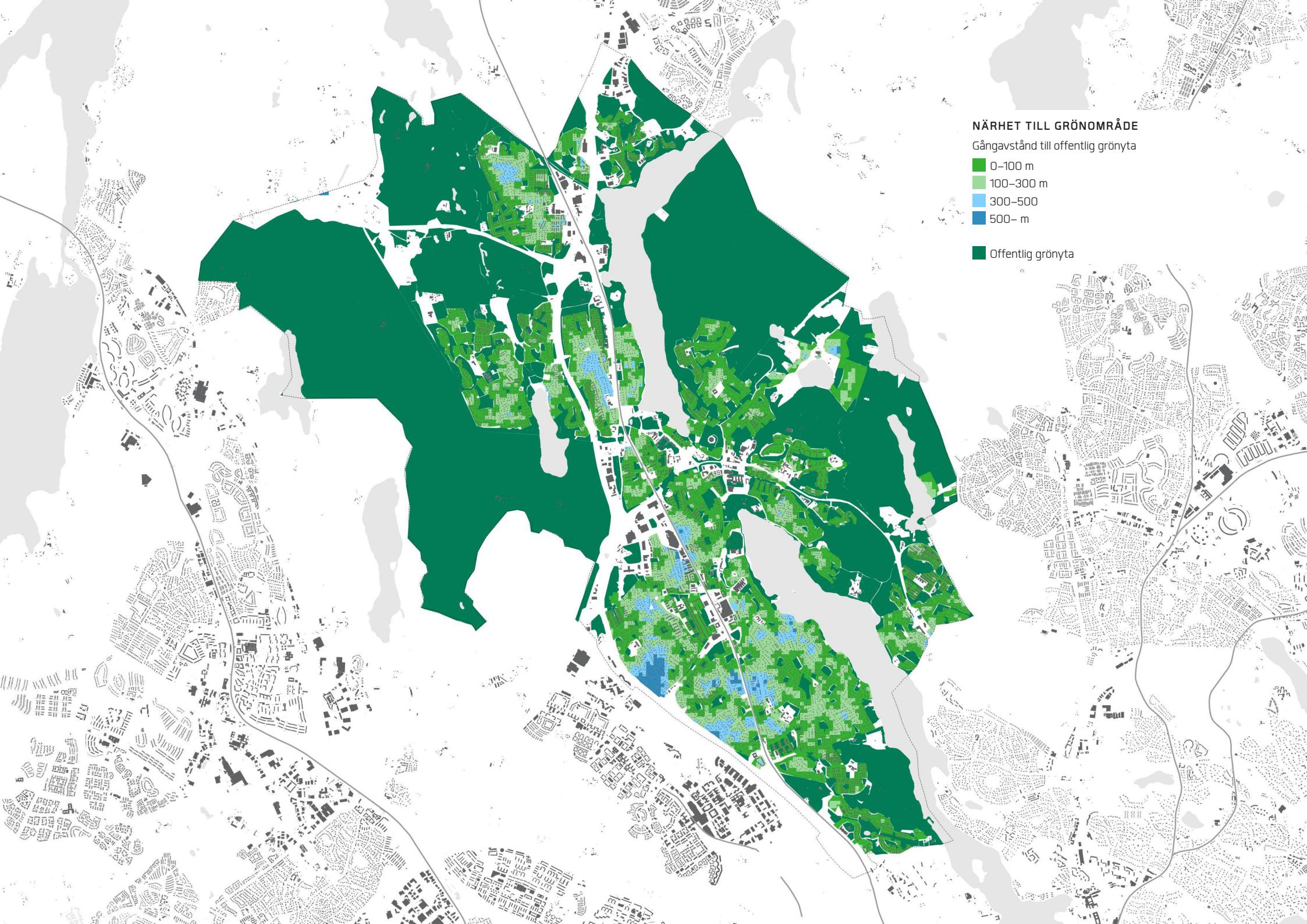
ANDEL AV ADRESSPUNKTERNA SOM NÄR EN OFFENTLIG GRÖNYTA INOM 300 M GÅNGAVSTÅND.

NÄRHET TILL GRÖNOMRÅDE

Gångavstånd till offentlig grönyta

- 0–100 m
- 100–300 m
- 300–500
- 500–m

Offentlig grönyta

NÄRHET TILL GRÖNOMRÅDE > 0,5 HA

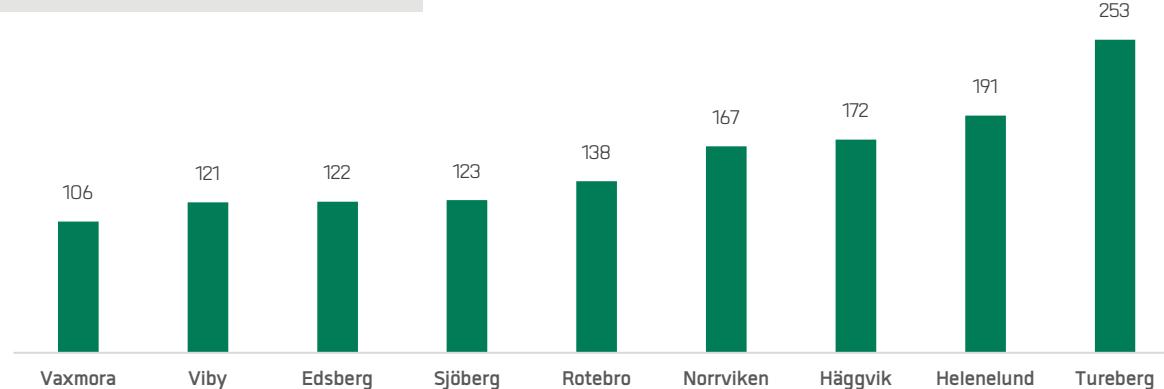
Mått: Gångavstånd till offentlig grönyta > 0,5 ha

Offentlig grönyta: Sociotopytor med värdet grön oas samt naturreservat i Sollentuna kommun

Majoriteten av Sollentunaborna når ett grönområde större än 0,5 hektar inom 300 meter. Det genomsnittliga avståndet är 170 meter. I Tureberg och Helenelund finns det dock områden som saknar grönområden större än 0,5 hektar. I dessa områden är avstånden längre än 300 meter. 86 procent av alla adresspunkter i Sollentuna kommun når ett grönområde större än 0,5 hektar inom 300 meters gångavstånd.

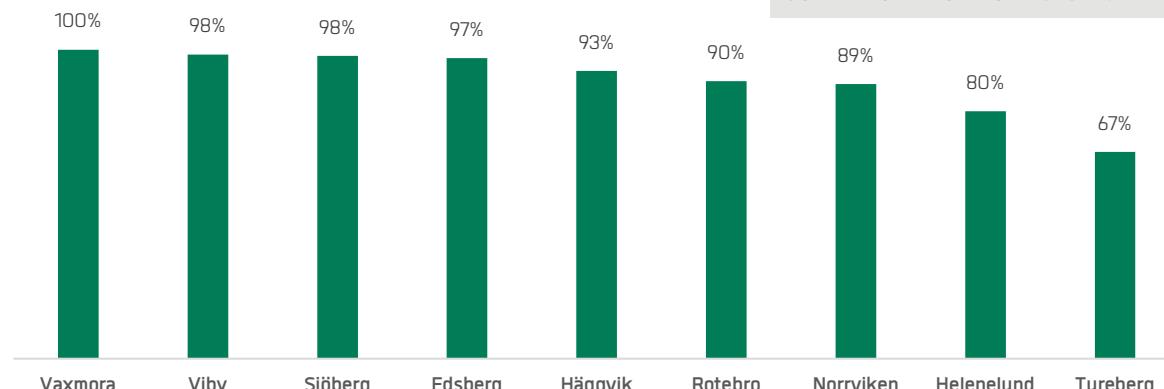
Endast grönområden i Sollentuna kommun ingår, vilket medför att de faktiska gångavstånden kan vara kortare i områden nära kommungränsen.

SOLLENTUNA KOMMUN: 170 m

GENOMSNITTLIGT GÅNGAVSTÅND TILL OFFENTLIG GRÖNYTA > 0,5 HA FRÅN ADRESSPUNKTER.

SOLLENTUNA KOMMUN: 86%

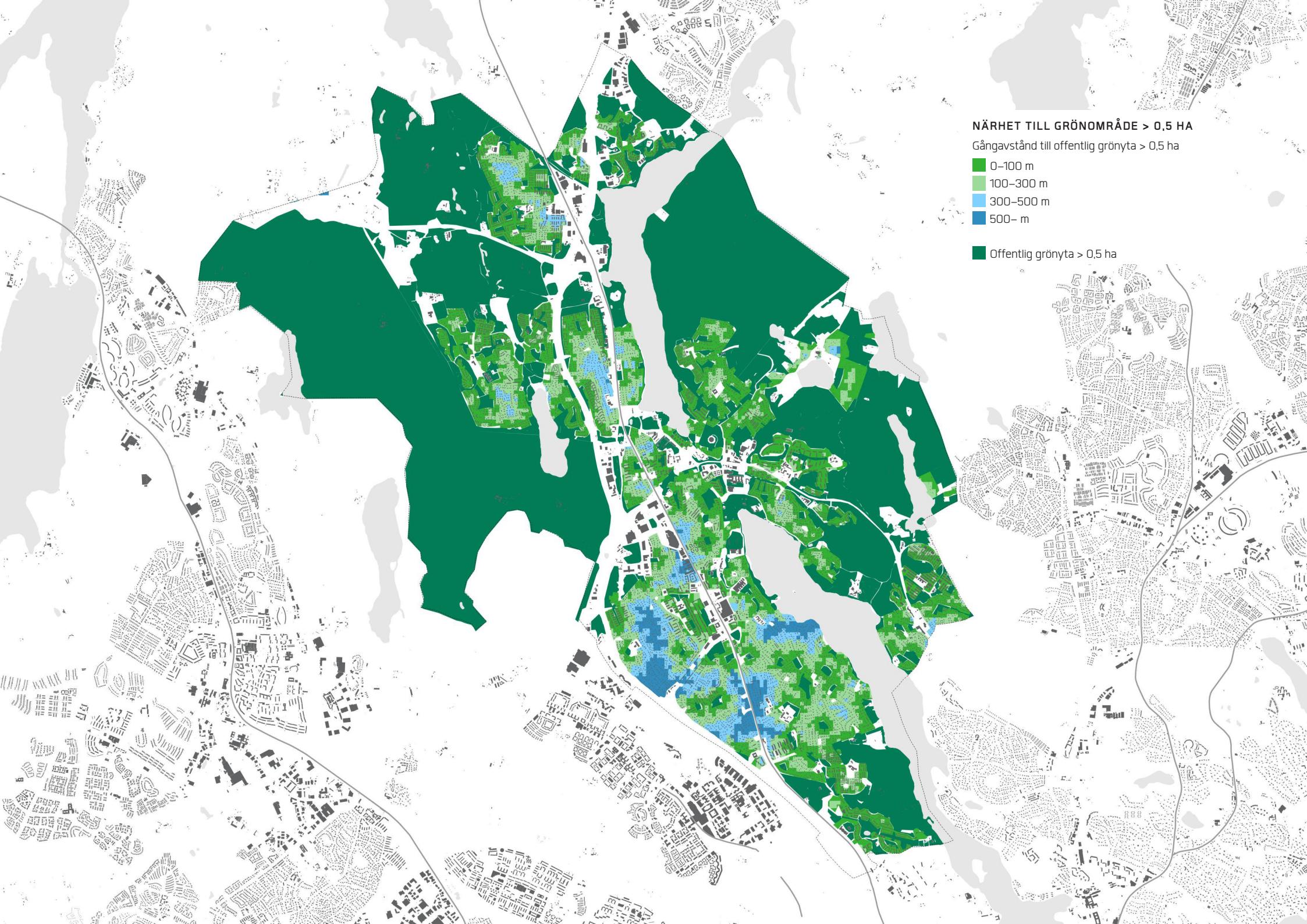
ANDEL AV ADRESSPUNKTERNA SOM NÄR EN OFFENTLIG GRÖNYTA > 0,5 HA INOM 300 M GÅNGAVSTÅND.

NÄRHET TILL GRÖNOMRÅDE > 0,5 HA

Gångavstånd till offentlig grönyta > 0,5 ha

- 0–100 m
- 100–300 m
- 300–500 m
- 500+ m

■ Offentlig grönyta > 0,5 ha

NÄRHET TILL GRÖNOMRÅDE > 50 HA

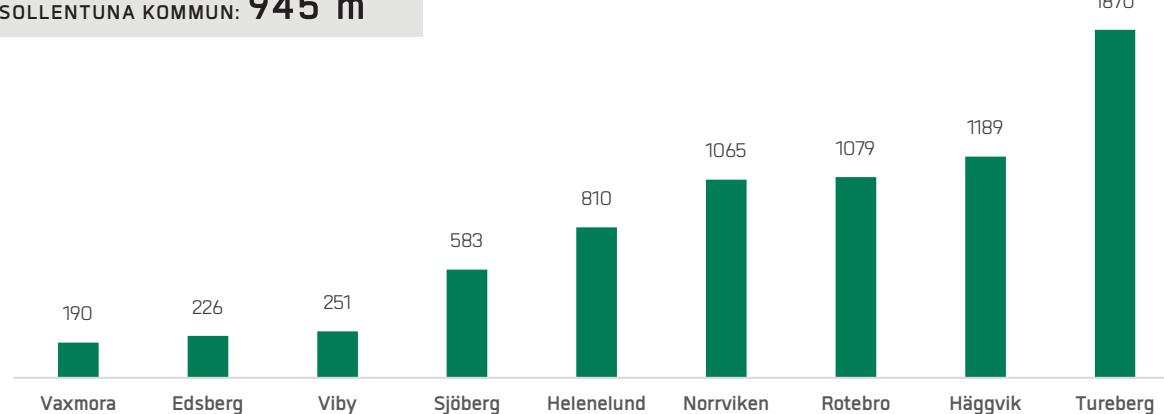
Mått: Gångavstånd till offentlig grönyta > 50 ha

Offentlig grönyta: Sociotopytor med värdet grön oas samt naturreservat i Sollentuna kommun

Många Sollentunabor når ett grönområde större än 50 hektar inom 1 kilometer. Det genomsnittliga avståndet är 945 meter. I Tureberg och Häggvik finns det dock områden som saknar grönområden större än 50 hektar. I dessa områden är avstånden längre än 1 kilometer. 59 procent av alla adresspunkter i Sollentuna kommun når ett grönområde större än 50 hektar inom 1 kilometers gångavstånd.

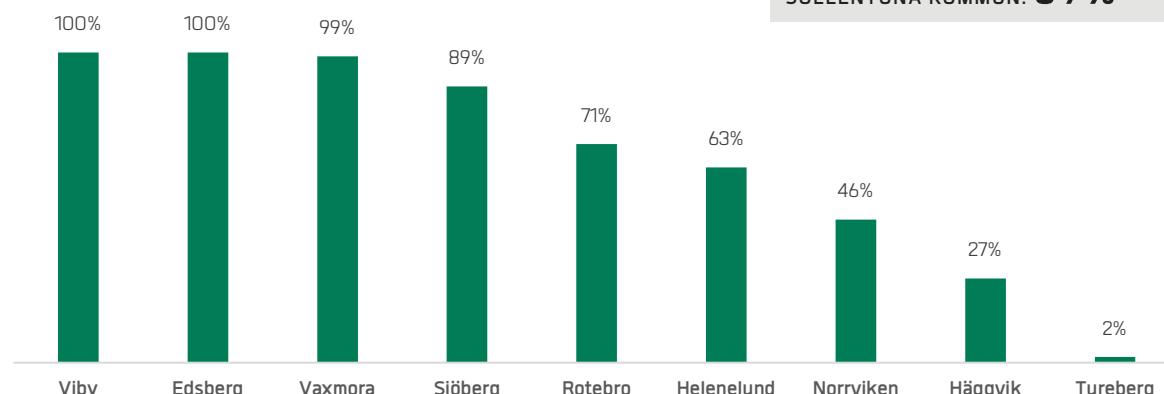
Endast grönområden i Sollentuna kommun ingår, vilket medför att de faktiska gångavstånden kan vara kortare i områden nära kommungränsen.

SOLLENTUNA KOMMUN: **945 m**

GENOMSNITTLIGT GÅNGAVSTÅND TILL OFFENTLIG GRÖNYTA > 50 HA FRÅN ADRESSPUNKTER.

SOLLENTUNA KOMMUN: **59 %**

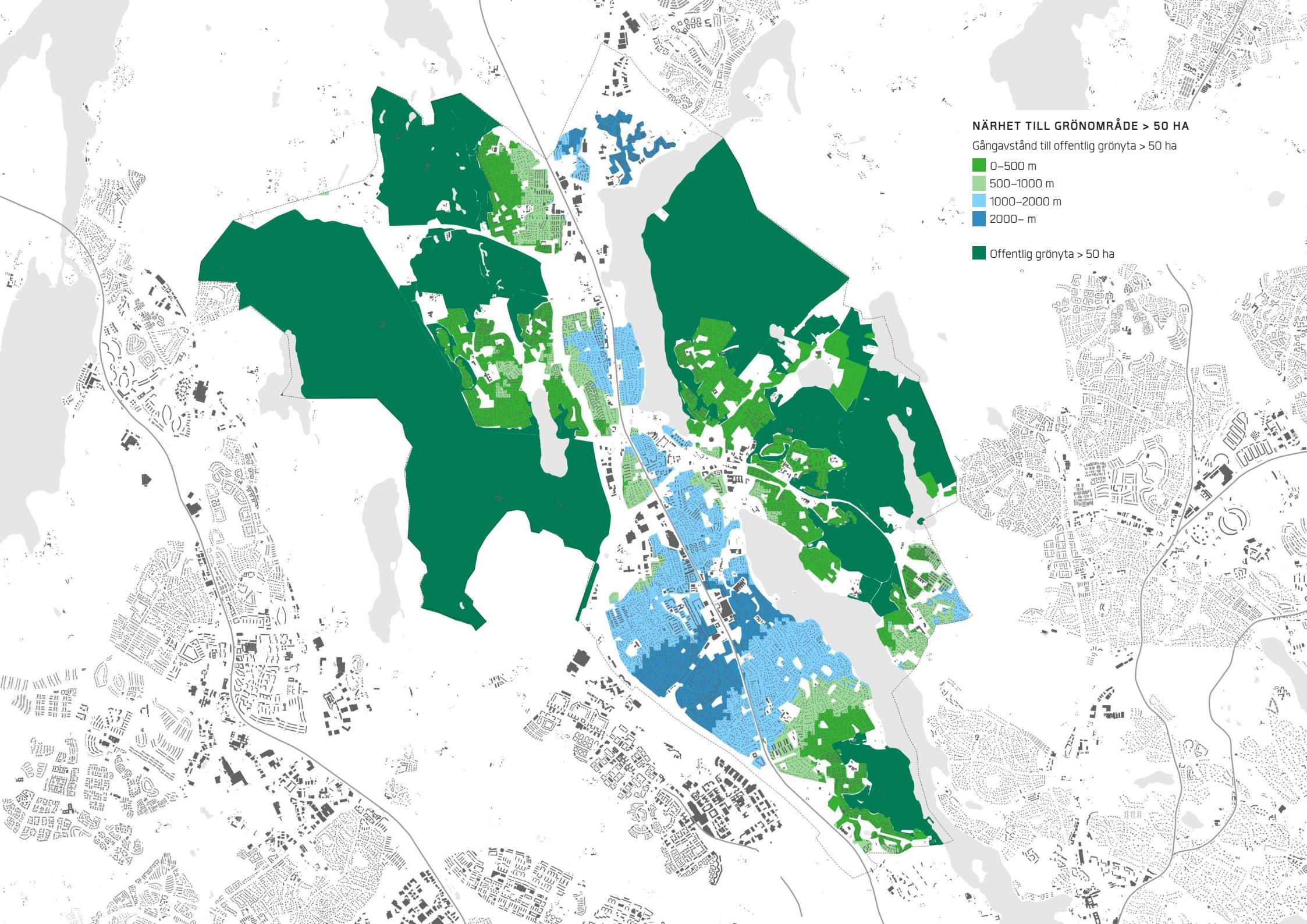
ANDEL AV ADRESSPUNKTERNA SOM NÄR EN OFFENTLIG GRÖNYTA > 50 HA INOM 1 KM GÅNGAVSTÅND.

NÄRHET TILL GRÖNOMRÅDE > 50 HA

Gångavstånd till offentlig grönyta > 50 ha

- 0–500 m
- 500–1000 m
- 1000–2000 m
- 2000+ m

■ Offentlig grönyta > 50 ha

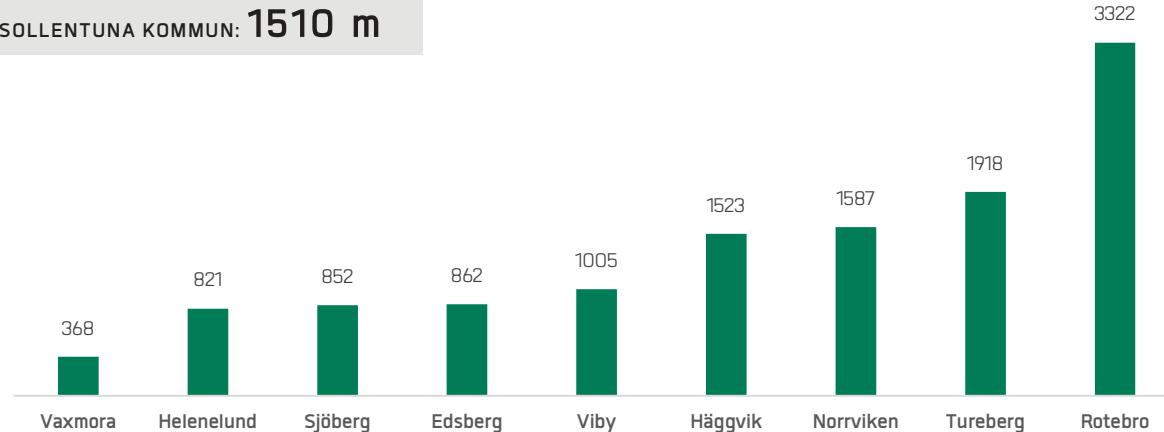

NÄRHET TILL NATURRESERVAT

Mått: Gångavstånd till naturreservat

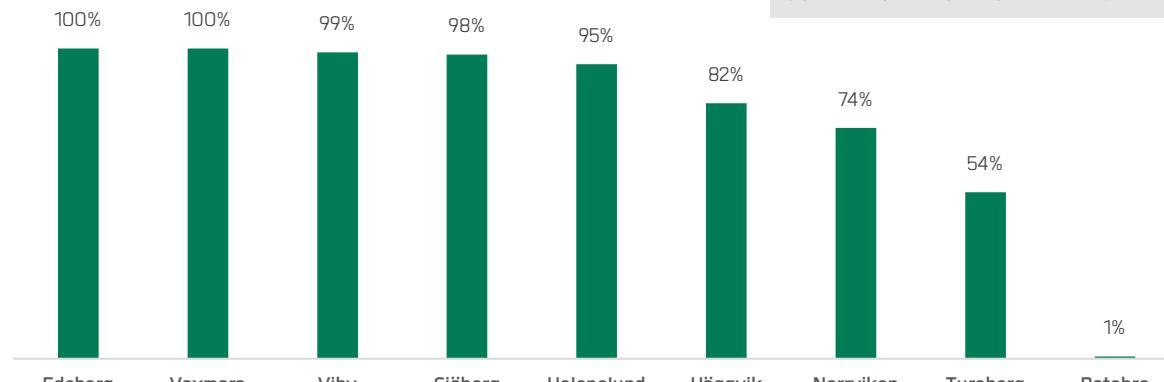
SOLLENTUNA KOMMUN: 1510 m

Många Sollentunabor har nära till något av naturreservaten som omger kommunen. Det genomsnittliga avståndet är 1510 meter. Avstånden är längst i Tureberg och Rotebro där det överstiger 2 kilometer. 72 procent av alla adresspunkter i Sollentuna kommun når ett naturreservat inom 2 kilometers gångavstånd.

GENOMSNITTLIGT GÅNGAVSTÅND TILL NATURRESERVAT FRÅN ADRESSPUNKTER.

SOLLENTUNA KOMMUN: 72 %

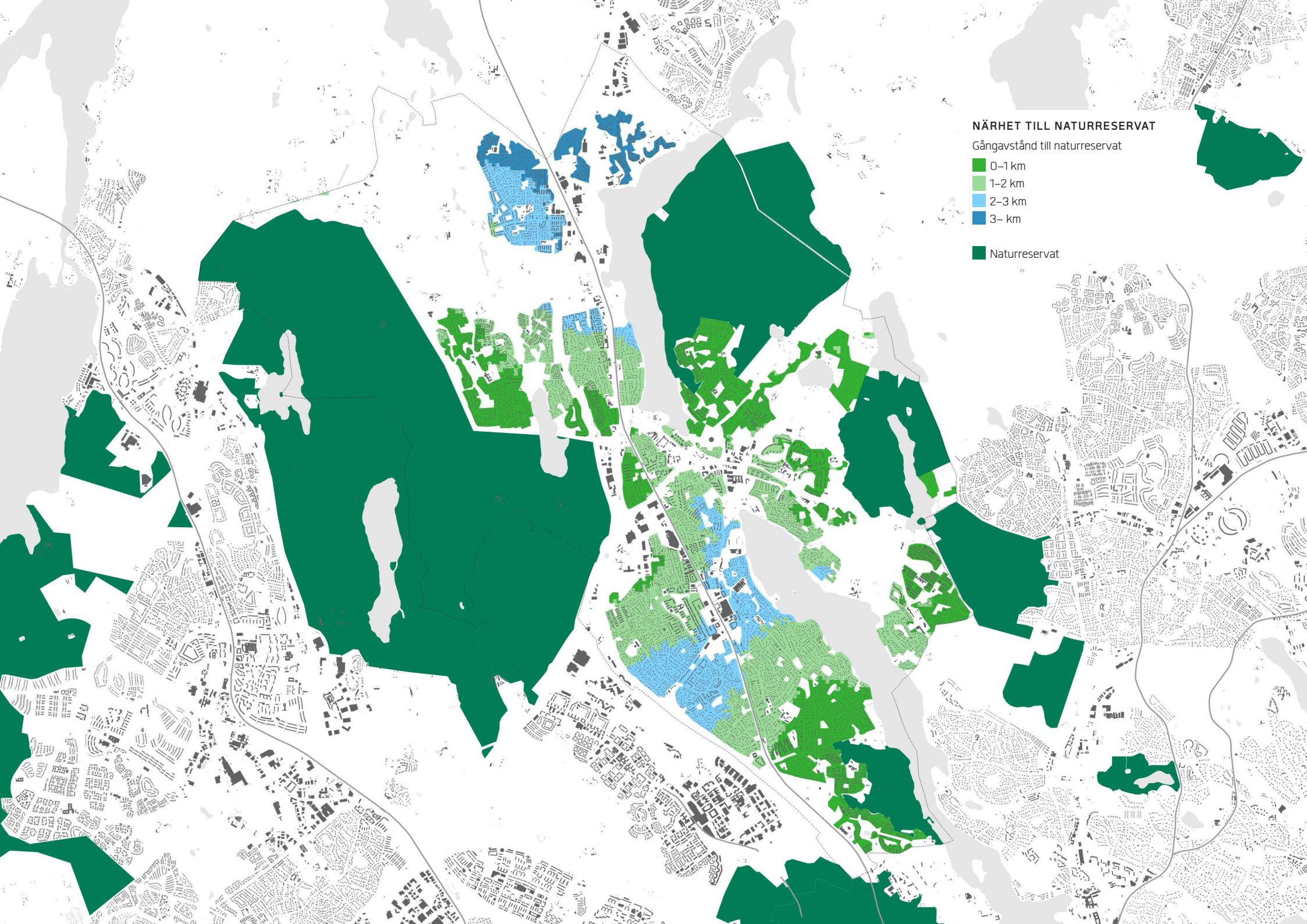
ANDEL AV ADRESSPUNKTERNA SOM NÄR ETT NATURRESERVAT INOM 2 KM GÅNGAVSTÅND.

NÄRHET TILL NATURRESERVAT

Gångavstånd till naturreservat

- 0–1 km
- 1–2 km
- 2–3 km
- 3+ km

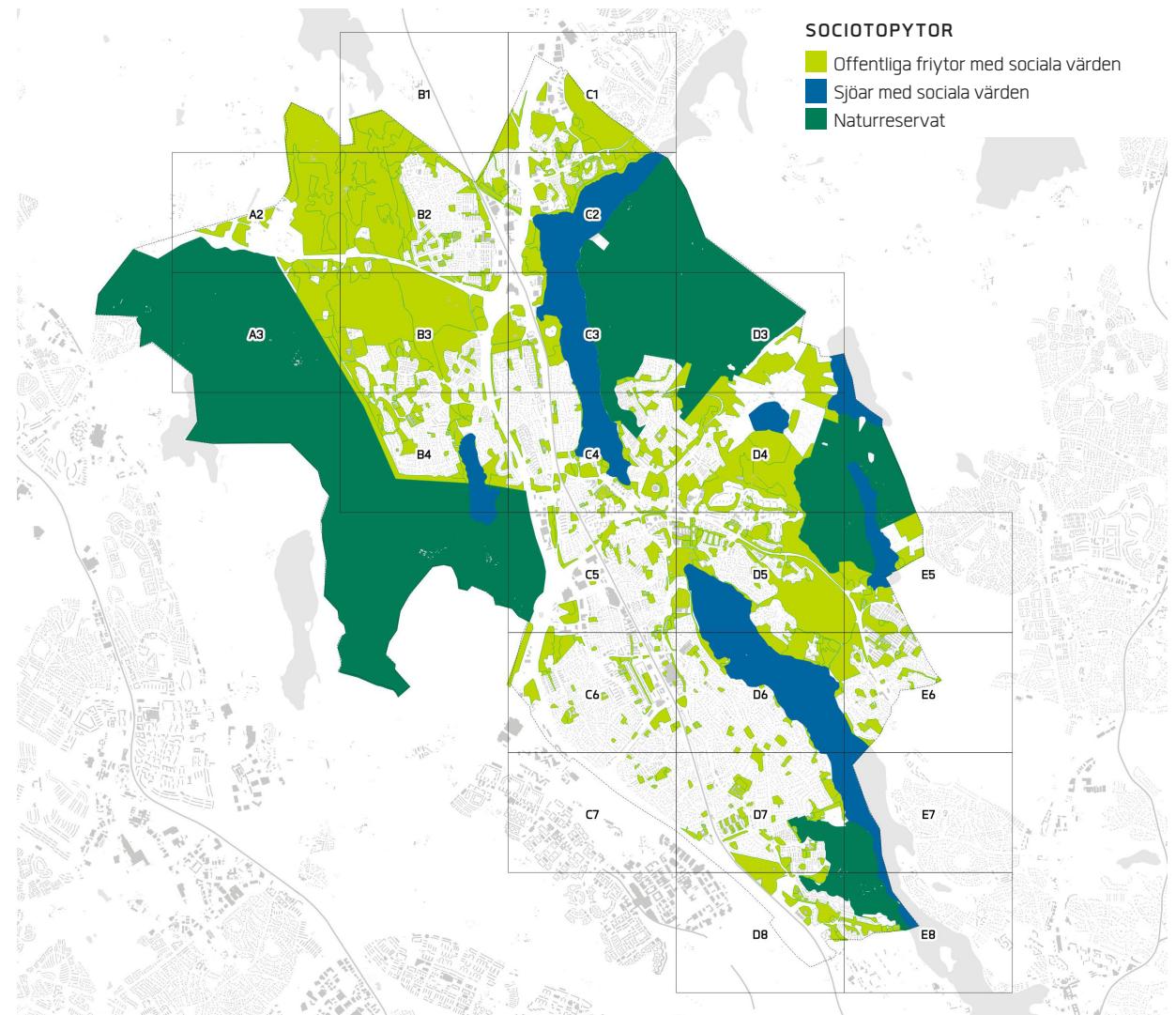
Naturreservat

KARTREGISTER

SOCIOTOPYTOR OCH VÄRDEN

På sidorna som följer redovisas samtliga sociotopytor i Sollentuna, inklusive sociala värden.

B1

C1

A2

A3

DJ, GR, MP, MO, NL

Boda norra kraftledningsskog
GR

Kojtetskogen
GR, KU

Boda södra kraftledningsskog
GR

Bodaskogen
GR, KU

Boda-Multorps gården

Lillskogen
GR, KU, MP, MS, NL

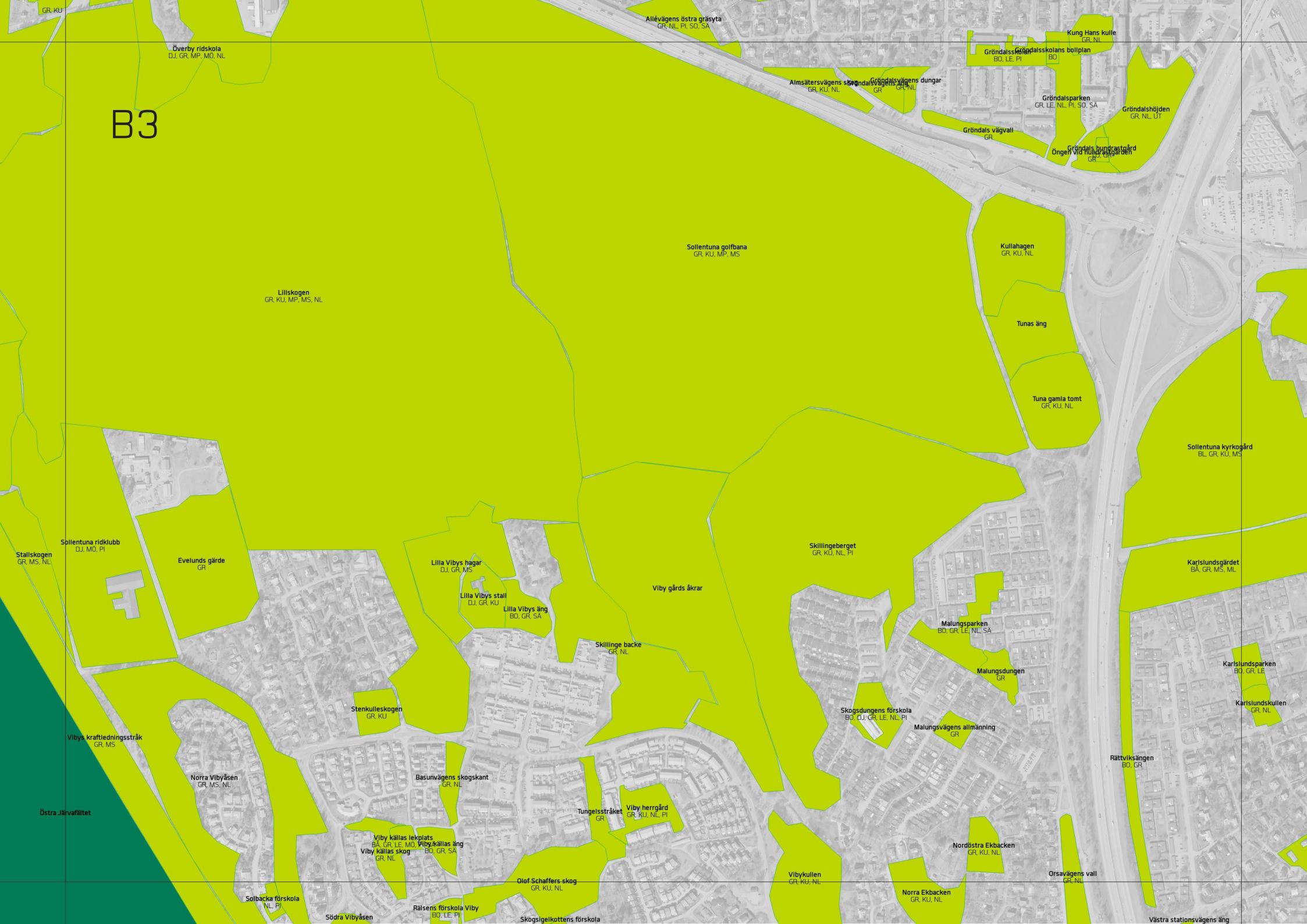
Östra Järvafälltet

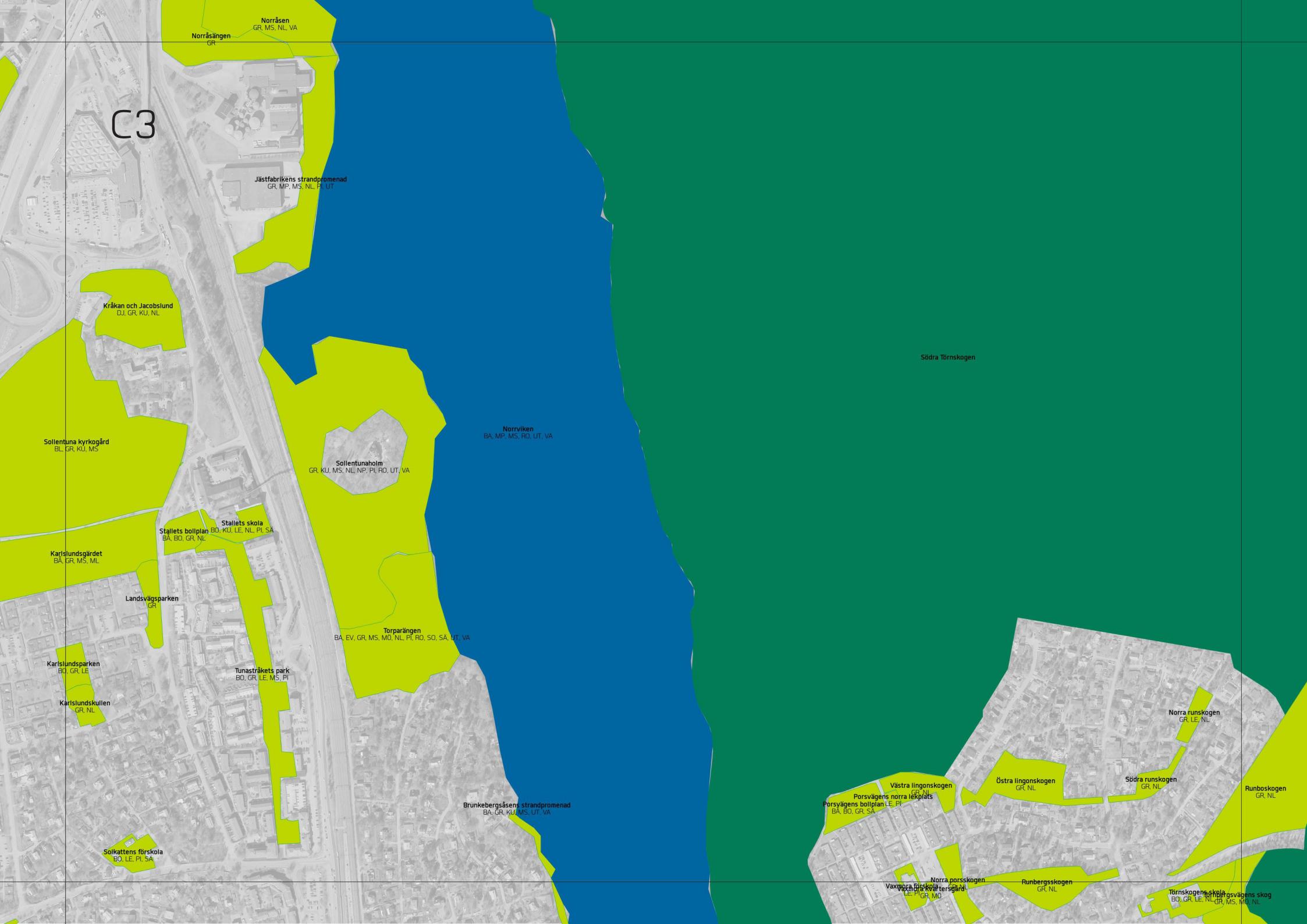
Multorps betesmark
DJ, GR, NP

Sollentuna ridklubb
DJ, MO, PI

Stalskogen
GR, MS, NL

Viby kraftledningssträk
GR, MS

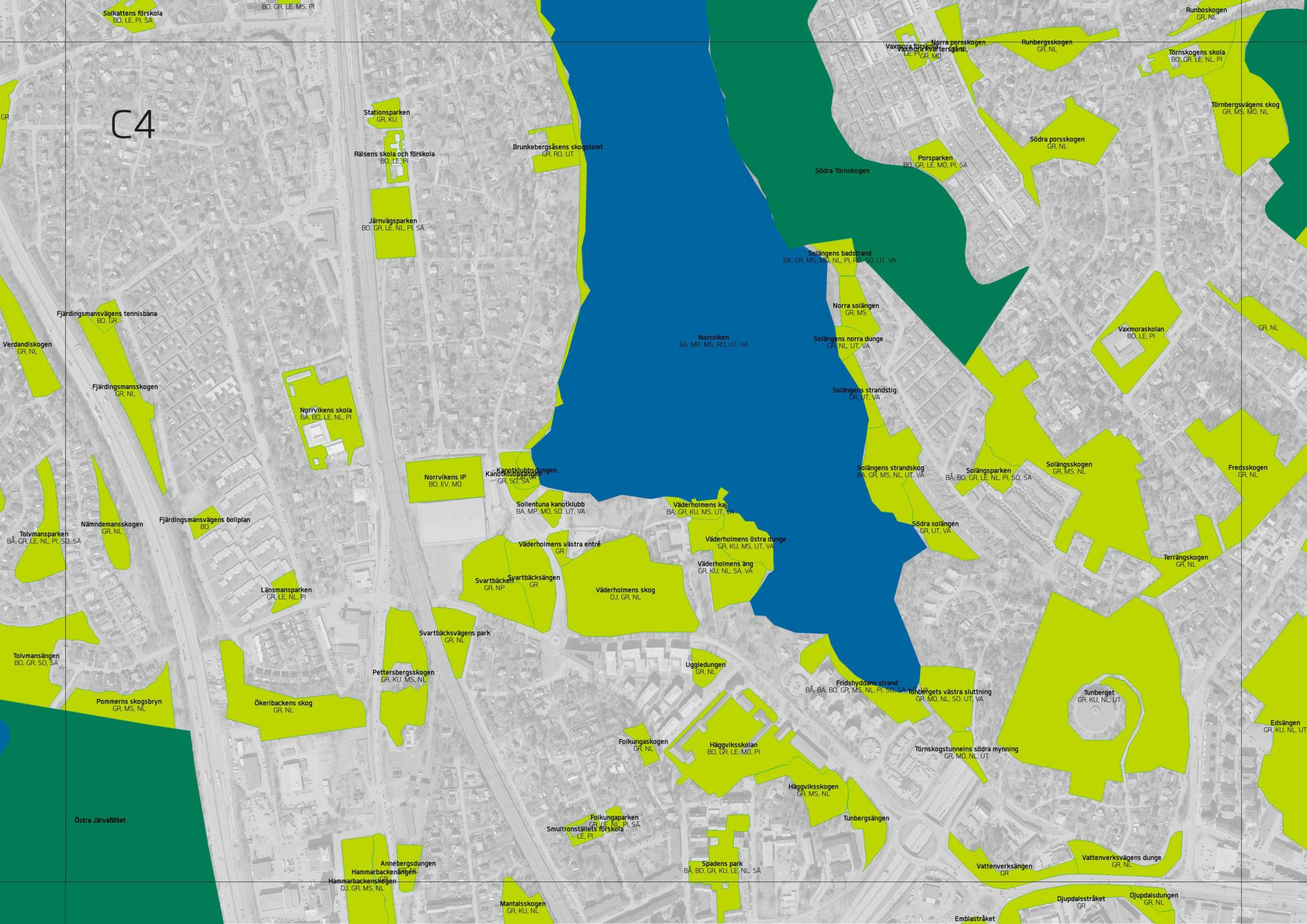
D3

B4

C4

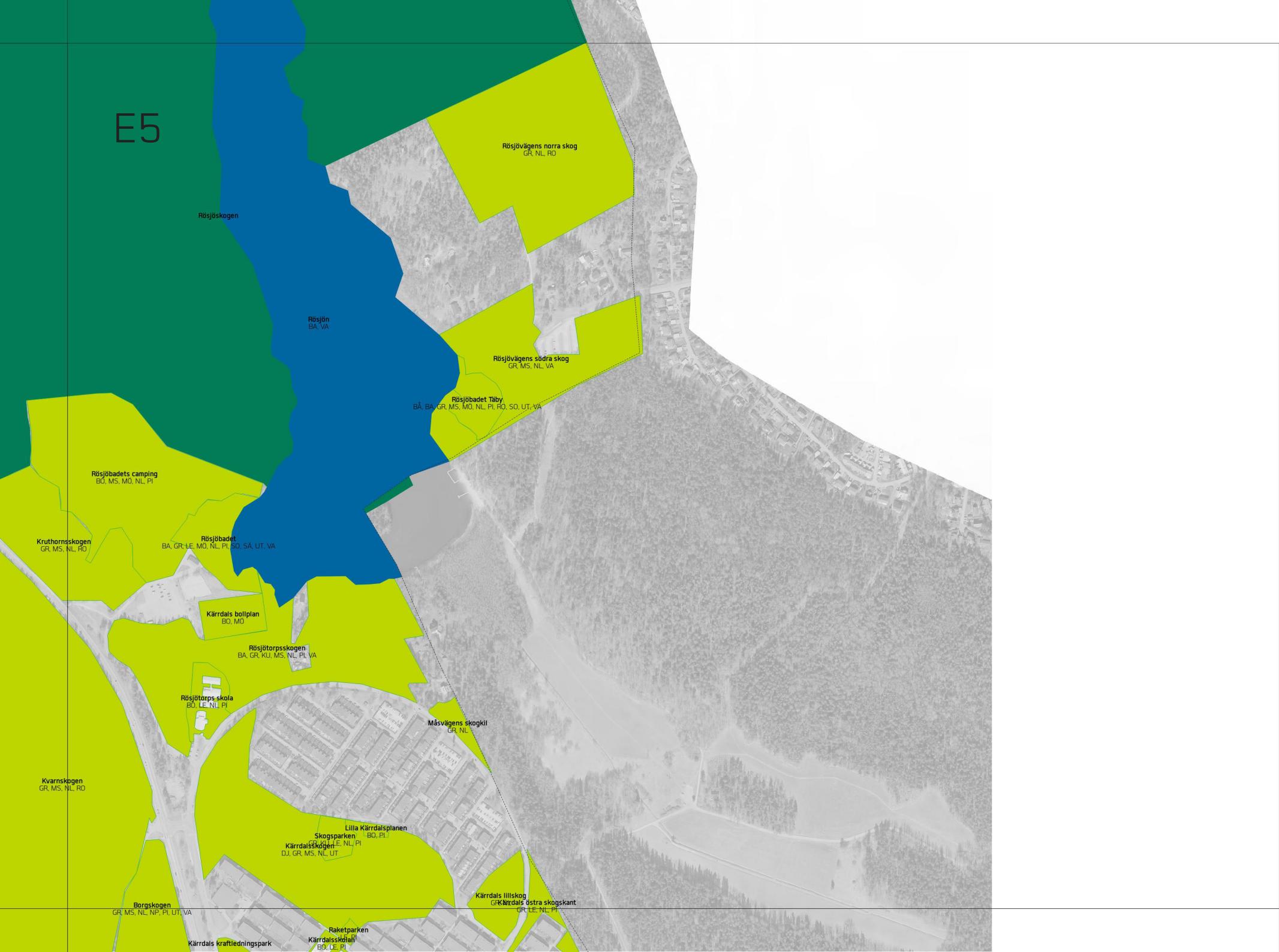

C5

E5

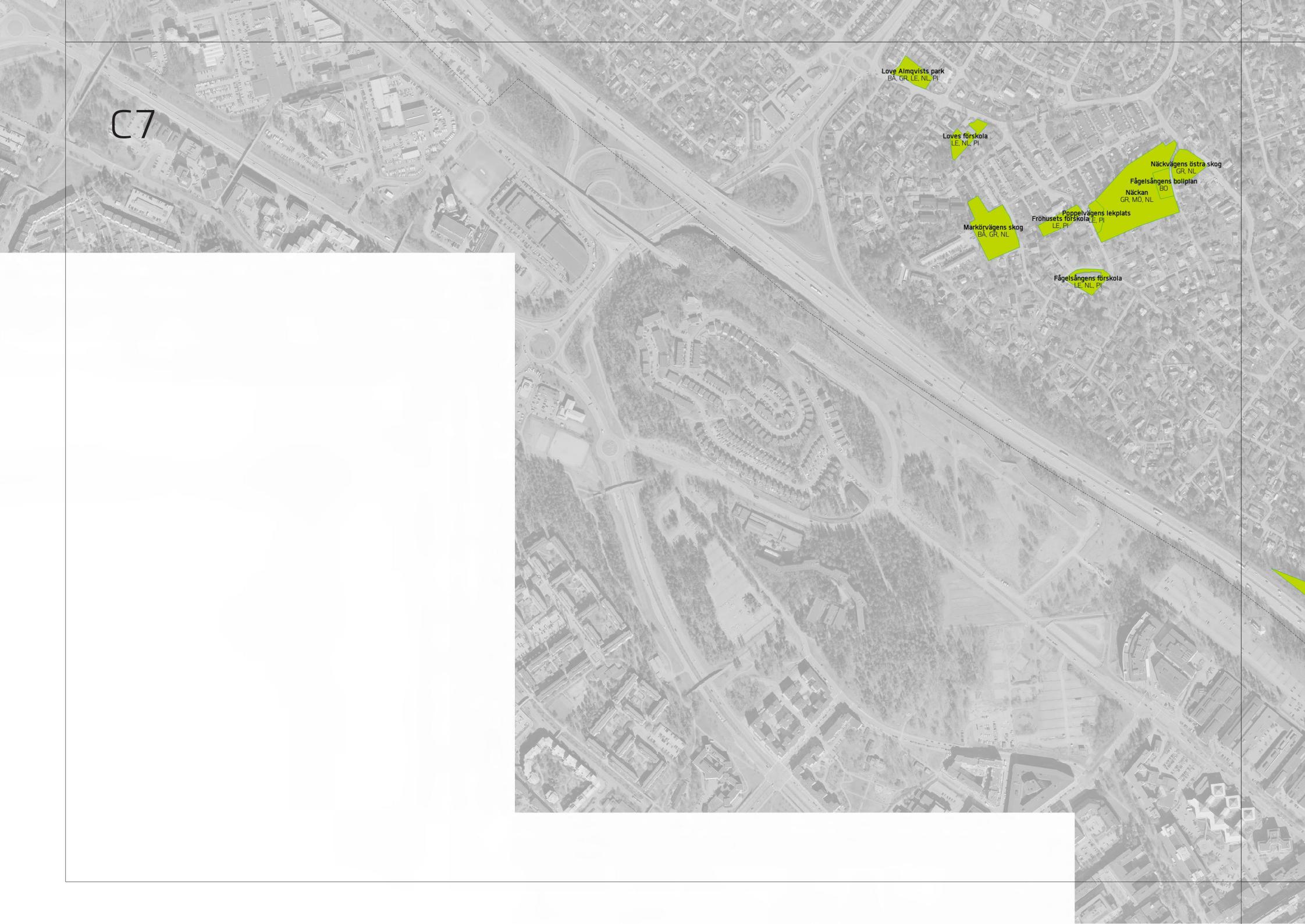

C6

C7

D7

E7

D8

E8

Tegelhagsskogen

Edsviken
MP, RO, UT, VA

Tegelhagens södra skogs kant

GR, NL

Rådandalen

BÅ, BO, GR, LE, MS, MÖ, NL, PI, SO, SÅ, UT

Sländskogen

GR, NL, PI

Almska trädgården

GR, KU, NL

Rådans skola

BO, GR, KU, LE, NL, UT, VA

LE, PI/
Ljungvärsparken
BA, GR, NL, PI, SO
Ljungvärskogen
GR, NL

UNDERLAG

Följande GIS-underlag har använts:

SOLLENTUNA KOMMUN

Flygfoto (2020)

Adresspunkter

SCB

Boende inom 100-metersrutor (2017-12-31)

NATURVÅRDSVERKET

Naturreservat

LANTMÄTERIET

GSD-Terrängkartan

GSD-Fastighetskartan

SPACESCAPE Spacescape AB / Östgötagatan 100 / Box 4700 / SE-116 92 Stockholm / Sweden
Tel +46 8 452 97 67 / www.spacescape.se / info@spacescape.se